

naš tednik

LETO XXIX — Številka 17 28. aprila 1977 Cena 4.— šil. (4 din)
Poština plačana v gotovini P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Na občnem zboru KKZ so počastili tudi dolgoletnega kulturnega delavca dr. Joška Tischlerja (slika levo). Na desni sliki: Janez Kuchling, Stane Wakounig, Lovro Kaselj, dr. Janko Zerzer in Nužej Tolmajer.

Namesto uvodnika:

„S ponosom nositi svojo krizantemo“

(Izvirki iz govora predsednika Lovra Kaslja na občnem zboru KKZ)

Današnjemu občnemu zboru pa daje še posebno pomembnost dejstvo, da se vrši v jubilejnih 70. letu organizirane kulturno-prosvetne dejavnosti koroških Slovencev. Ustanovitev Krščansko-socialne zveze za Slovence na Koroškem leta 1908 je mejnik zgodovinskega pomena in kulturnem življenju koroških Slovencev. S tem, da je združila pod svojim okriljem vsa tedaj že obstoječa in delujoča izobraževalna društva ter seveda tudi na novo nastajajoča, je dala kulturnemu delu letih enotno smer ter preprečila razpadanje kulturnih potenc v našem ljudstvu in drobtinsko življenje in folklorično neznatnost.

KKZ se na tem občnem zboru lahko ponaša z bogato žetvijo svojega dela v poslovni dobi zadnjih treh let. Poročila včlanjenih društev in kulturnih skupin so zgovorno dokaz za živahno dejavnost na terenu. KKZ z zadoščanjem ugotavlja, da je to dejavnost v minuli poslovni dobi lahko podprla in pospeševala z vsemi ustreznimi uslugami, zlasti s servisno in idejno pomočjo. Po dolgi dobi improviziranega poslovanja sta članom zdaj na razpolago lepo urejen arhiv in kartoteka, poleg njih pa seveda razni pripomočki za uspešno delovanje v krajevnih skupinah. Naj bi se jih pridno posluževali in s tem čim bolj zgoščeno gojili slike s svojjo kulturno centralo.

Poleg trajne razpoložljivosti za potrebe včlanjenih društev je pa KKZ skušala uresničiti sami sebi naložen kulturni program, ki je vseboval predvsem tale težišča: otroška mladina, rojaki na robu našega ozemlja, posredovanje boljšega spoznavanja slovenske odrske umetnosti, šolanje odraslih v sodelovanju s pristojnimi institucijami.

Dovolite, da se še enkrat dotaknem kvalitete naših kulturnih ponudb. Mislim, da je tudi v tem naloga kulturne zveze, da se ne zadovolji s tem, kar je že zmeraj bilo, ampak skuša narod vzgojiti k razumevanju še drugih lepote in vrednot ter tako razširiti njegov kulturni horizont. Temu namenu služijo tudi razni tečajji, ki jih ima KKZ na svojem programu in ki jih bo treba pod oznako izobraževanja odraslih še razširiti in intenzivirati. S tem držimo kontinuiteto z nekdanjimi izobraževalnimi društvi Krščansko-socialne zveze za Slovence. V to področje bi končno spadala tudi neka vrsta glasbene šole, ki jo je zastopnik KKZ že pred tremi leti predlagal na skupnem sestanku ZKPOS, ki pa očitno še ni godna za realizacijo. Morebiti bo gradnja Kulturnega doma dovolila in omogočila realnejše predstave o tej in podobnih ustanovah.

Občni zbor KKZ: z aktivnim delom naprej!

Kljub nadvse težavnemu položaju, v katerem se nahaja slovenska narodna skupnost na Koroškem, je njena kulturna dejavnost nadvse živahna. Morda se kulturna aktivnost da razumeti tudi kot gesta upora proti vsem mogočim poizkusom odprtega in skritega asimilacijskega pritiska na manjšino. Krščanska kulturna zveza je na svojem občnem zboru zadnji petek jasno začrtala smernice svojega delovanja za bodočnost. Ob vsem tem pa je nudi občni zbor ponosno bilanco kulturnega dela po vaseh. Naloga vseh bo, da na teh lovorikah ne počivajo, ampak z njimi kot dokaz samozavesti in kot simbol uspešnega lastnega dela delujejo tudi naprej po začrtani poti.

Občni zbor — bil je pravzaprav jubilej, ker se je vršil v 70. letu po ustanovitvi Krščanske socialne zveze za Slovence na Koroškem, ki je bila predhodnik današnje KKZ. Zato so vpletili tudi kulturni spored, ki ga je izvajal mešani pevski zbor „Rož“ iz Št. Jakoba pod vodstvom Lajka Milisavljeviča. Ta zbor je tudi eden od simbolov vzgona, ki so ga razna kulturna društva doživela od leta 1974 naprej, kajti zbor je bil šele tedaj ustanovljen in velja danes za enega od vrhunskih slovenskih zborov na Koroškem. Nesebično delo dirigenta Lajka Milisavljeviča pa je bilo prav tako sestavni del nagovora predsednika KKZ Lovra Kaslja. Kaselj je ob začetku občnega zbora tudi čestital dolgoletnemu predsedniku Krščanske socialne zveze, dr. Jošku Tischlerju k njegovemu 75-letnici, ki jo bo obhajal te dni.

Delovno poročilo je podal tajnik KKZ Nužej Tolmajer. S centrale je KKZ priredila nad 76 prireditev. Med drugim velja omeniti vsakoletni osrednji koncert v Domu glasbe (februarja) in tradicionalno osrednjo gledališko predstavo v Mestnem gledališču (8. decembra). KKZ se prizadeva tudi za šolanja svojih članskih društev. Organizacijski seminarji, govorniška šolanja in podobno služijo temu namenu.

Preden zaključim, se mi zdi še umestna in potrebna beseda o sodelovanju med kulturnimi ustanovami, ki so trenutno na voljo in izbiri koroškim Slovencem. KKZ se zaveda, da bi bilo izolirano prizadevanje katere koli izmed njih nesmisel ter obsojeno na neuspeh. Zaradi tega goji KKZ ustrezno sodelovanje tako s Katoliško prosveto in Domom prosvete v Tinjah, kot tudi s Klubom mladje, ter je podobno sodelovanje ponovno ponudila tudi Slovenski prosvetni zvezi. Zal zlasti v zadnjih dveh letih iz nam razumljivih razlogov skoraj ni več prišlo do skupne realizacije iznešenih predlogov. KKZ bo vesela, če bo mogla vzajemno z vsemi nositelji kulture in prosvete služiti skupnemu poslanstvu nas vseh: v koroških Slovencih ohraniti in poglobiti zavest, da je resnično kulturne le tisti, ki ne leze hlapčevsko za tujo šaro, ampak s ponosom nosi svojo krizantemo.

Posredovanje vrhunske odrske umetnosti je prav tako eno od prizadevanj KKZ, ki v ta namen organizira vožnje v Ljubljano. Predvsem pa se je Krščanska kulturna zveza posvetila obrobim krajem dvoje-

zičnega ozemlja, ki jih še posebej zalaga s primernimi programi. Slovenska beseda, peta ali govornica, je za take ljudi postala naravnost že redkost. Izredno dober obisk takih prireditev je pokazal pravilnost tega koraka, saj vlada za slovensko besedo močno povpraševanje.

Organizacijski aparat je KKZ okrepila z dodatno nastavljenimi osebami. Igralski in notni arhiv se je medtem dal urediti, zboljšani so bili servis. V poročilu je bilo omenjeno tudi, da sta dve nadaljnji društvi pristopili Krščanski kulturni

zvezi, ker hočeta delovati z obema osrednjima kulturnima organizacijama.

Nato so podali zastopniki posameznih društev poročila o svojem delovanju. Večino teh nadvse zanimivih poročil povzemamo na 3. strani.

Kot častni gostje so se udeležili občnega zbora poleg dr. Joška Tischlerja še prelat Aleš Zechner, zastopnik ZKOS Martin Zakonšek, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc in podpredsednik SPZ Tomaž Ogris. Iz tajniškega poročila je bilo

(Dalje na 4. strani)

Podpreti boj slovenskih manjšin!

Z ogromnimi ljudskimi množicami — bilo je okoli 200 tisoč ljudi — preplavaljena in s številnimi panogi in zastavami okrašena Ljubljana je v ponedeljek, 25. aprila, z navdušenjem sprejela predsednika SFRJ, Josipa Broza-Tito, ki je prišel v slovensko prestolnico, da bi prisostvoval slavnostni seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ob 40. obletnici ustanovnega kongresa KPS. Slavnostne seje, ki je bila posvečena tudi 40-letnici Titovega prihoda na čelo partije ter njegovemu 85. rojstnemu dnevu, so se udeležili številni predstavniki družbeno-političnega življenja Jugoslavije, posebno še Slovenije, pa tudi delegacije slovenskih manjšin v Avstriji in Italiji.

V delegaciji koroških Slovencev so bili zastopani predsednik dr. Matevž Grilc, dr. Janko Zerzer in Franc Wedenig za Narodni svet koroških Slovencev, predsednik dr. Franci Zwitter, dipl. inž. Feliks Wieser in Karel Prušnik-Gašper pa za Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem.

Zastopnike slovenskih osrednjih organizacij je predsednik Tito po slavnostni seji posebej sprejel. Predstavniki NSKS in ZSO so imeli z njim krajši pomenek in mu izročili za njegovo 85-letnico tudi darilo.

Vtem ko so nepregledni množici ljudi na več krajih mesta pripravili posoben kulturni program, je udeležencem slavnostne seje govoril predsednik CK ZKS France Popit. V svojem govoru je predvsem nakazal vlogo in delovanje komunistične stranke Slovenije od njenega ustanovnega kongresa leta 1937 do današnjega dne. Del njegovih izjav je bil namenjen obravnavi nacionalnega vprašanja pred 40 leti in danes. Dejal je: „Življenje vsak dan dokazuje, da je nacionalno vprašanje v sodobnem svetu še živo, da smo še daleč od tega, da bi bili rešeni vsi mednarodni odnosi. Z besedami manifesta ustanovnega kongresa je povedal, da je treba podpreti boj slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in drugje. Konkretno je še dodal: „V interesu miru in sodelovanja smo se sporazumeli s sosedno Ita-

lijo in smo sopolisniki državne pogodbe z Avstrijo. Toda s tem se nismo odpovedali skrbi za nemoten nacionalni razvoj naših manjšin v zamejstvu. V odnosu do manjšin se preizkuša demokratična volja večinskega naroda.“ V zvezi z aktualnimi dogajanja na področju manjšinske politike v Avstriji je predsednik centralnega komiteja ugotovil, da „spremlja samovoljno

kršenje državne pogodbe v Avstriji z nekakim preštevanjem, ki naj določa, koliko procentov pravic bo uživala slovenska manjšina, širjenje nacističnega divjanja in nacistične miselnosti.“ Dalje je dejal: „Smo za vsestransko sodelovanje z Avstrijo tako kot z drugimi državami v duhu helsinške konference. Nikdar pa ne bomo zaradi naše želje po dobrem sodelovanju s sosedji postali brezbržni do zamejskih Slovencev in do izvrševanja mednarodno sprejetih obveznosti.“ V krajšem govoru je predsednik Tito naslovil priznavalne in resne besede na člane stranke ter sploh na državljane jugoslovanskih republik, tako z vidika historičnih dni pred 40 leti kakor tudi v luči sedanjih dogajanj na svetu.

V Ljubljani je v ponedeljek, 25. aprila, po končani slavnostni seji CK ZKS predsednik SFRJ Josip Broz-Tito tudi sprejel delegacijo koroških Slovencev. Predsednik Tito se je kazal zelo informiranega o najnovejšem položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Stane Wakounig, SPD „Danica“ Št. Vid v Podjuni: Društvo je sodelovalo na 141 prireditvah v katerikoli obliki. Nosilca društvenega delovanja sta mešani zbor SPD Danica ter trio Korotan. Društvo se še posebej prizadeva za oskrbo turistov ob Klopinskem jezeru s slovenskim kulturnim blagom, kajti sicer so turisti tukaj, preživijo počitnice v ležalniku ter odidejo, brez da bi zvedeli, da tu živijo Slovenci. Društvo je bilo povabljen v Nemčijo, v Nürnberg, leto navrh so imeli tamkajšnje gostitelje za goste. Poleg koroških večerov so naštudirali spevoigro „Vasovalci“, naštudirali igre („Slaba vest“), razglabljali pa so tudi o lastnem delu ter o možnostih za bodočnost in priredili v ta namen diskusijski večer. „Danica“, ki je vključena tako v KKZ kakor tudi v SPZ, je sodelovala tudi na številnih prireditvah drugih organizatorjev.

Leonard Katz, „Drava“ Žvabek: Preden je on postal predsednik, je društvo spalo. Od leta 1974 pa so imeli vendar 34 prireditev, od tega lastnih dvanajst. Razporeditev je ugodna: filmi, koncerti, lutke itd. Občina le mačehovsko ravna z društvom in mu odmeri za letno subvencijo le 500.— šil. Zato pa pobira za vsako najavljeno prireditev takso in davke na plakate, tako da občina subvencijo, ki jo „investira“ v društvo, dobi najpozneje po desetih prireditvah pomnoženo nazaj. V vasi sami pa mora mladina s trebuhom za kruhom, kar otežkoča delo.

Helena Budin, KPD „Šmihel“: Društvo je lani slavilo svojo 70-letnico. Naštudirali so šest iger, z njimi so gostovali v več krajih. V gosteh so imeli devet zborov, trikrat lutke KDZ. Posebno važnost polaga društvo na informiranje svojih članov o množičnih običjih: Horst Ogris je predaval o koroškem časopisju, novinar Harald Irnberger je bral svoj monolog „Z rjavo tinto“, pred kratkim pa je analiziral dr. Robert Saxer poročanje koroških dnevnikov v zadevi Warasch. Probleme ima društvo s knjižnico ter z avtorskim združenjem AKM.

Peter Sticker, pevski zbor Jakob Petelin-Gallus: Leta 1974 je zbor posnel ploščo in od 26. 8. do 9. 9. bil na turneji po ZDA in Kanadi. Nadalje je zbor posnel adventni in božični koncert. S tem sporedom je nastopil tudi v številnih cerkvah. Da bi zbor dobil vrhunsko kvaliteto, prireja vsako leto pevski seminar ter poleg zabave intenzivno študira nove programe in pesmi; — vse to ob sodelovanju znanih strokovnjakov. Zbor je sodeloval tudi na raznih prireditvah kot soorganizator, lani pa je nastopal med drugim v Beljaku ter v Stuttgartu v Zvezni republiki Nemčiji.

Tilka Markitz, SKD Globasnica: V zadnjih treh letih je bilo 76 prireditev, med njimi več centralnih. Društvo prireja vsako leto tradicionalni Kulturni festival. Eno najaktivnejših društev. Društvo ima tudi mladinsko folklorno skupino. Številna gostovanja, nastopi po tujem, snemanja za radio in televizijo. Zelo pestra kulturna ponudba — od vesellic in izletov, preko koncertov, filmskih večerov, lutkovnih predstav, predavanj, folklornih večerov in operetne predstave do številnih prilik sodelovanja v okviru večjih prireditev. Po navadi „nadregionalna“ udeležba.

KKZ: ponosna poročila društev o aktivitetah

Maks Mihor, farna mladina Kotmara vas: Kljub temu, da so mu odsvetovali, je župnik zgradil novo dvorano. Šele potem je društvo moglo delovati. Pedagoški uspehi so zavidljivi: medtem je bilo 16 prireditev, osemkrat so gostovali z opereto „Miklavž prihaja“, pri kateri sodelujejo tudi številni otroci iz nezavednih družin. Društvo sodeluje pri rožanskem izobraževalnem tednu. Višek društvene dejavnosti je bil letošnji koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi pred kratkim.

Veronika Rutar, lutkovna skupina KDZ: Dijaki so pred tremi leti začeli s pionirskim delom, po vzgledu mariborske skupine so naštudirali medtem tri igre, s katerimi so gostovali nad 100-krat po naših krajih. Z lutkami, ki jih sami izdelujejo, oskrbujejo slovenske otroke tudi v zakotnih in zanamjenih krajih dvojezičnega ozemlja, kjer otroci skoraj nikoli ne čujejo več slovenske besede. S pogostimi nastopi pomenijo lutkarji KDZ vsaj majhno alternativo k televizijskemu (nemškemu) Kasperlu.

Tilka Oitzl, SPD „Kočna“ Sveče: Društvo je slavilo svojo 65-letnico in istočasno odprlo atelje kiparja prof. Goršeta. Nadalje so priredili dve materinski proslavi, posneli z zborom več pesmi za radio, imeli v gosteh lutkarsko skupino KDZ ter sodelovali na obih rožanskih izobraževalnih tednih. Leta 1975 so odprli stalno Goršetovo galerijo. V okviru rožanskega izobraževalnega tedna je večkrat predaval odbornik in pevovodja dr. Anton Feinig o hišnih in ledinskih imenih po Rožu.

Franc Krištof, MPZ „Rož“ Št. Jakob: Zbor je napravil zavidljivo kariero: Lajko Milisavljevič, veliki idealist, ga je s skupino somišljenikov ustanovil januarja 1974. Leto navrh so nastopili z izbranim stilnim koncertom rožanskih ljudskih pesmi, pri katerem so polovico pesmi peli v krstni izvedbi. Decembra lani pa so nastopili prvič z nadaljnjo redkostjo: naštudirali so „Ziljsko ohcet“. Za oba izbrana programa so izdali tudi brošuro. Vsega skupaj so imeli 48 nastopov. Poleg tega več snemanj.

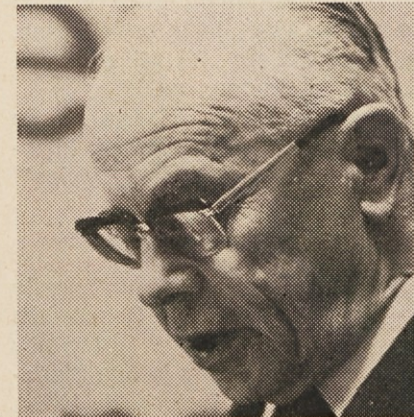
Jože Vošnjak, farna prosveta Št. Janž: Vsako leto se pripravi materinska proslava, prav tako dan starih. Pustna prireditev je prav tako tradicija. Vsako leto naštudirajo primerno igro. Najuspešnejša prireditev je bil Škofjeloški pasijon, katerega so naštudirali lani. Ponočiti so ga morali ter z njim celo gostovali. Tudi letos so ga priredili ter načrtujejo, da bi to postala tradicionalna prireditev. Kritika je bila ugodna. Pri igri sodeluje okoli 40 oseb, nadaljnjih 20 pa pri sodelujočem zboru.

Janez Lesjak, SPD „Drabosnjak“ Kostanje: Društvo se je priključilo 29. maja 1975 KKZ. Isto leto veličastna proslava v Vrbi ob 150-letnici smrti Andreja Schusterja-Drabosnjaka. Sodelovanje pri spominski razstavi v Ljubljani, na Ravnah in v Celovcu. Folklorni večer za turiste, dve lutkovni predstavi ter štiri filmi popestrijo društveno statistiko. Društvo je pomagalo organizirati razne demonstracije v Pliberku, Globasnici, Celovcu ter zadnjič na Dunaju. Zanimanje za narodnopolitično delo je izredno veliko. Vsako leto prireja društvo izlet v razne kraje Slovenije (Vrhnika etc.).

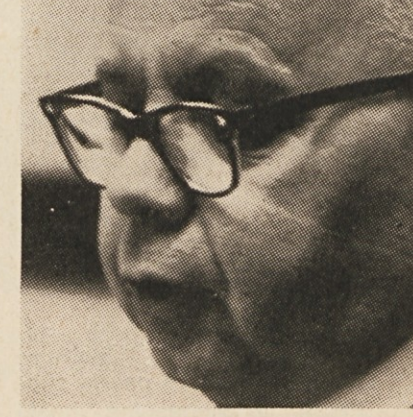
Sr. Gonzaga Kobentar, Zveza absolventk gospodinjskih šol: V okviru omejenih možnosti, ki jih imajo na šoli, je aktivnost izredna. Vsako leto je na sporedu akademija gojenk, povezana z razstavo šivanja, ročnih del in kuhinjskih izdelkov. To prireditev obišče vedno veliko število ljudi, grede pa z njo tudi v goste. Priljubljene so tudi pustne prireditve, povezavi z nekdanjimi učenkami služijo vsakoletna srečanja absolventk. V gospodinjski šoli dobijo dekleta tudi primerno znanje, da se morejo potem tudi uspešno in aktivno udeleževati v domačih društvih, kjer so potem večkrat stebri dela.

Vinko Zaletel, farna mladina Vo-grče: Kljub temu, da je fara majhna, je društvo dokaj aktivno. 22 predstav na odru, štiri gostovanja drugih skupin ter tri radio-oddaje so lepa bilanca. Odrska skupina je nosilec društvenega dela. Režiser Zaletel pedagoško spretno animira otroke, da sodelujejo pri igrah. Popularne so materinske proslave, kjer vedno skušajo naštudirati nekaj prvič igranega. Igre: „Dva para se ženita“, „Teta na konju“ in „Pričarani ženini“. Izobraževalna „ustanova“ Vinko Zaletel je kljub hudi bolezni imel tudi še številna sklopična predavanja. V zadnji periodi jih je bilo nad sto.

Janez Kuchling, Prosvetno društvo Velikovec: Društvo je bilo ustanovljeno šele 10. marca 1974. 40 ustanovnih članov. Medtem lepo število dobro obiskanih prireditev. Potujoča knjižnica oskrbuje člane s slovensko pisano besedo. Pionirskemu kulturnemu delu v tem izpostavljenem kraju je služilo predavanje dr. Prunča „Kdo je domovini zvest?“, lutkovna igra za najmlajše, dobro obiskan koncert graških študentov na Djekšah ter družabna srečanja, ki pomagajo posameznikom, da niso tako izolirani. Nastop gradiščanske folklore pa je občina preprečila, ker ni dala dvorane — v „interesu sožitja“.

Dr. Pavle Zablatnik, SKD Celovec: Društvo je imelo sedem prireditev, med drugim literarni večer Haralda Irnbergerja, razstavo igrač v okviru lutkovne igre KDZ „Rdeča kapica“, gostovanje odra 73 s kabaretom, učni tečaj „Igra — temeljni kamen življenja“, izlet na Kostanje, domači kraj Drabosnjaka in gostovanje SKD „Rož“ iz Št. Jakoba z veseloigro „Jeppe s hriba“. Odbor je lani na seji sklenil poseben delovni program, ki ga bodo izvedli v okviru danih možnosti. Celovškemu kulturnemu društvu pripada naloga, da zajame vse tiste Slovence, ki se za stalno naselijo v glavnem mestu.

Globaška občina je velika 37 km² in šteje 1648 prebivalcev — po podatkih t. i. posebnega ljudskega štetja 14. novembra 1976. S prvim januarjem 1973, ko so zložili občine, je dobila Globasnica dodeljeno tudi Strpno vas. Prebivalstvo občine je do pred kratkim lahko raslo, v obdobju zadnjih dveh rednih ljudskih štetij, med leti 1961 in 1971, pa je prebivalstvo prvič padlo, in sicer za 3,6 odstotkov.

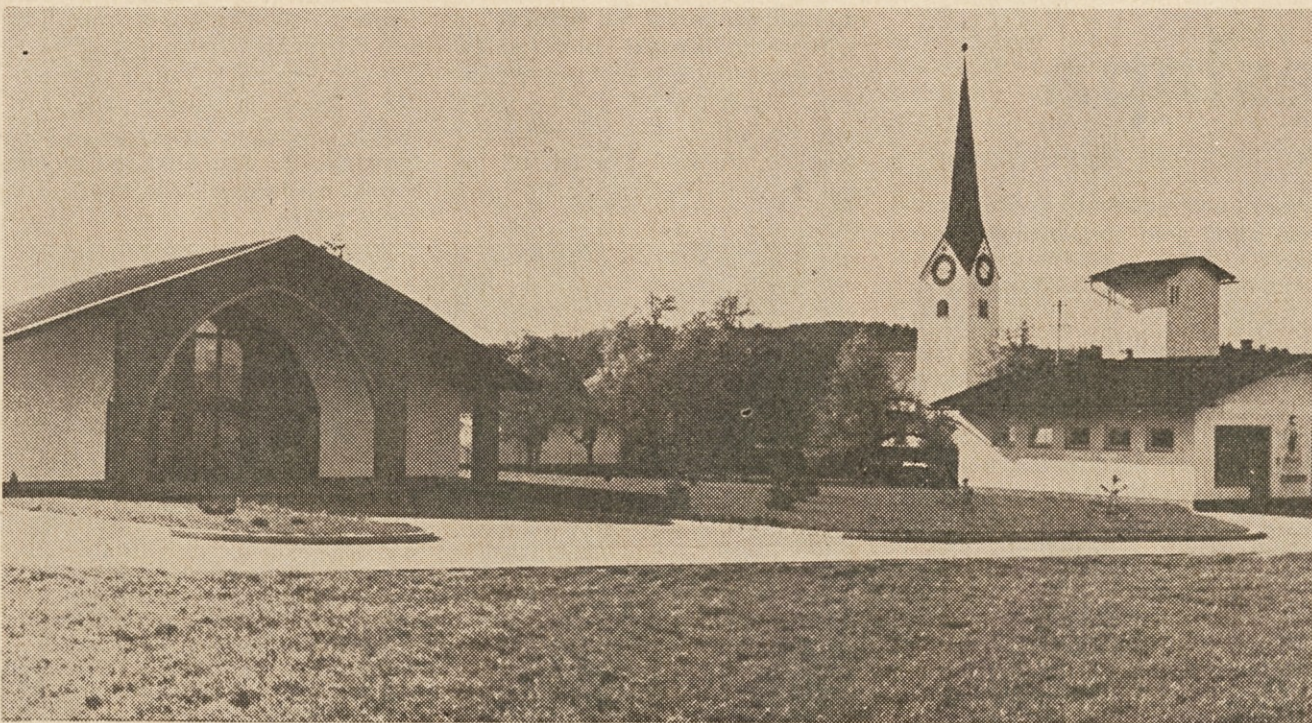
Občina Globasnica spada med finančno šibkejšie občine, kajti nima ne industrije in ne prav razvitega tujskega prometa. Ta dejstva že narekuje lega občine: akoravno je za časa Rimljanov bilo znano naselje „Juena“, je Globasnica danes odrezana od glavnega prometa. Turisti, ki na zemljevidih zaznajo večja naselja kakor Pliberk in Dobro vas, tega kraja pri površnem listanju po prospektih skoraj ne opazijo ter se z naglimi koraki oziroma z nezmanjšano brzino avtomobila gibajo proti Klopinske-mu jezeru.

V središče občine, v kraj „Globasnica“ pelje pravzaprav le stranska cesta, tako da se zatečejo v kraj le tisti, ki ga poznajo in ga cenijo kot mirno idilo, ki je v marsičem, kljub raznim sodobnim zgradbam, ohranila nepopačen vaški obraz. — Predvsem je to opaziti na raznih likih, ki obiščejo gostilne. Nič izumetničnega ni opaziti na zakoreninjenih kmetih in delavcih, ki ob vrču piva pripovedujejo, kar jim gre k srcu. Obrazi razodevajo, kar mislijo možgani za njimi. Odkritosrčnost in prostodušnost domačinov pripomore, da se marsikdo zaljubi v to vas, ki pravzaprav ne blesti po možnostih razvedrila, ki jih imajo današnji turistični centri.

Turistični center Globasnica še nikoli ni bila in najbrž tudi ne bo. Globasnica pač nima jezera ali pozimi mreže vzpenjač, h katerim bi hrumeli gostje. Tudi ostalih možnosti razvedrila je le malo.

Številke o turizmu govorijo temu primerno: v občini je 26 hiš, ki razpolagajo s sobami za turiste, od tega je le 5 obrtnih podjetij. Lani so na občini registrirali le 5028 prenočitev. Tudi tu gre število nazaj, kajti pred dvema leti so gostje še 5778-krat gredli blazine globaških gostiteljev. Poprečno ostane turist 10 dni na dopustu. Izkoriščenost postelj je nadpovprečno nizka. V deželnem merilu tožijo gostinjska podjetja, da so postelje zasedene le v eni tretjini noči, v Globasnici pa samo za dobo tretjine od tretjine — le v 11 procentih. Tisti, ki nudijo postelje, so torej pravi pionirji, ker za služka ni preveč.

Kljub temu: Globasnica ima kar tri gostilne, ki jih moremo imenovati slovenske in katere priporočamo vsakemu izletniku, ki si hoče kdaj ogledati Globasnico: na glavni cesti, na odcepu proti Globasnici, leži gostišče „Juena“ — Gregorič s kegljiščem. To je videti že na dvojezičnem napisu gostilne. Nekaj metrov proč, direktno na od-

Globasnica

cepu, pa je nekaj praznih okvirov: tam je bil nameščen svojčas dvojezični kažipot v Globasnico, ki so ga deželni uradniki leta 1972 nesmiselno popačili v „Klobasnico“ in ki so ga tafelstürmerji potem odstranili.

V središču vasi pa sta gostilni Štekl — Greiner (pred cerkvijo) ter Šoštar — Smrečnik, ki je prizorišče številnih kulturnih prireditev.

Nadaljnji problem, s katerim se mora boriti občina, so nihanja-pendlerji, ki se morajo voziti izven občine na delovno mesto. Število tistih, ki gredo na ta način s trebuhom za kruhom, znaša nad 200. Precejšnje število Globašanov se vozi na delo celo izven domačega okraja. Tozadevne davke potem kasira tista občina, v kateri so ljudje zaposleni.

Industrije v Globasnici ni nobene. Obrtnih podjetij, ki bi zaposlovala več kot pet ljudi, prav tako ni. Tako je globaška Posojilnica in Zadruga tisti delodajalec, ki daje največ ljudem kruha: polno zaposluje tri in delno dve osebi. Na občini delajo tri osebe, poleg tega zaposlujeta nekaj oseb tudi slovenska trgovina in gostišče. V občini je tudi še inštalacijsko podjetje, eno osebo zaposluje Maschinenhof. Ohranil pa se je tudi še en kovač (konjev so lani naštel devet).

Tudi v Globasnici število kmetov nazaduje in se večina od njih le v prostem času ukvarja s kmetijo. To kažejo že številke volilnih upravičencev za kmetijskozborske volitve. V občini je 1025 volilnih upravičencev (tokrat so volile tudi žene oziroma možje posestnikov), a le 182 posestnikov ima doma tudi goveda ter 196 kmetovalcev svinje.

Goved je v vsej občini 1228, svinj pa 3185. Razmeroma precejšnje število svinj si je treba razlagati zaradi tega, ker je krožek za vzrejo pujskov v tej občini naletel na dobro sodelovanje in je s tem kmetom zasiguran določen del rednega dohodka.

Glede kmetijske samopomoči je treba navesti še iniciativo globaške Zadruga, ki si je nabavila precejšen park kmetijskih strojev, ki jih potem posoja zainteresiranim kmetom. To so predvsem stroji, ki jih kmet ne rabi celo leto ali celo samo en, dva ali tri dni na leto. Takšni stroji so zelo dragi v nabavi, toda izkoriščenost bi bila za enega kmeta minimalna. Stroj se amortizira kvečjemu, če ga uporablja več kmetov. Tudi tukaj je Zadruga bila pionir, kajti deželna Landmaschinenhilfe se sprva ni hotela naseliti v Globasnici, ker se ji je kljub subvencijam, ki jih dobi, zdelo nerentabilno. Zadruga se nato ni ustrašila rizika in nakupila lastni strojni park, nakar je tudi Landmaschinenhilfe zavohala pečenko ter ustanovila konkurenčno podjetje v Globasnici, ki pa kljub subvencijam ni pri vseh strojih ugodnejše.

Globasnica je znana tudi po izredno živahni lovski tradiciji. Lov-

ska družina sloni na dobrem fundamenteu. Domači lovci se udeležujejo v občinskem lovišču. Lovci se zbirajo vsak zadnji petek v mesecu na družabnem večeru pri Šteklju ali v Jueni, kjer razpravljajo tudi o odstrelih. Največje lovišče v občini ima grof Orsini-Rosenberg. Svojtčas je imel zaposlenih v svojih gozdnih podjetjih ter v žagah 25 ljudi-domačinov, pred petimi ali šestimi leti pa je ta podjetje hipoma ukinil in ljudje so stali na cesti. Sedaj morajo na delo izven občine.

Občina Globasnica ima tudi otroški vrtec, ki ga v mesecih od maja do oktobra obiskuje okoli 90 otrok. Le-ta oskrbuje štiri otroških vrtnaric. Žal pa morajo Slovenci-domačini ugotoviti, da slovensčina v otroškem vrtcu ni dovolj upoštevana.

Globasnica ima tudi svoje športno društvo in nogometno igrišče. Društvo je do pred kratkim veljalo za slovensko ali vsaj dvojezično. Potem pa so na občnem zboru izrinili vse aktivne Slovence iz odbora, večina Slovencev potem tudi ni več hotela igrati, zdaj pa ima nogometno društvo bolj nemški značaj.

Luka Hudl, predsednik SKD Globasnica: Društvo je eno najstarejših na Koroškem. Drugo leto bo staro 75 let. Ima 150 članov, od tega je tretjina aktivnih. Zbor F. Lederer-Lesičjak pod vodstvom Janeza Petjaka šteje 36 članov in je nastopil med drugim skoraj v vseh jugoslovanskih republikah. V okviru društva so zelo aktivni tudi slikarji-amaterji, ki tudi razstavljajo v okviru globaškega kulturnega festivala. Skupno z gostilno Šoštar so pred leti zgradili novo dvorano.

Jože Puschnig, predsednik SPD „Edinost“ Šteben

Društvo je sicer do pred nekaj leti žal spalo, sedaj pa je aktivnost precejšnja: v zadnjih treh letih je bilo nad 30 prireditev, zbor, ki ga vodi Janez Petjak, je imel 24 gostovanj, večkrat tudi v Sloveniji in Srbiji ter na Hrvaškem. Poleg tega je bilo več skioptičnih predavanj. Izvajanja zbora, ki je opora društvenega delovanja, je snemala tudi ljubljanska radiotelevizija. Letos bo društvo praznovalo 30-letnico svoje-ga obstoja.

ZGODOVINA IN ZNAMENITOSTI:

Ze za časa Rimljanov je bil ta kraj naseljen in na gori pri Sv. Hemi je bil znan kraj Juena. Pa tudi pod goro, ob vasi Globasnica, je moralo biti naselišče, kajti pred kratkim so našli tam kamne iz rimskega časa, akoravno so bili le-ti drugič ali tretjič rabljeni. Občina si prizadeva, da bi izkopavanje pospešila in je v ta namen tudi ustanovila posebno društvo, v katerem naj bi bili zastopani vsi občinski odborniki. Predvsem slovenska frakcija je bila v tem vprašanju iniciativna, saj je sprva podpirala privatno iniciativo, na podlagi katere je zdaj nastalo občinsko društvo. Razstavljene izkopanine na gori pri Sv. Hemi pa bi bile tudi atraktivnost za tujski promet. Občinski očetje upajo, da ne bo preveč birokratskih ovir in da bodo tudi dodelili s strani dežele in države primerna denarna sredstva, ki so že svojčas bila zagotovljena, da bi iz Globasnice in Sv. Heme postala Štalenska gora v majhnem.

Na gori Sv. Heme je vsako leto tradicionalno rozalsko žeganje, katerega se udeleži vedno več tisoč ljudi. Pod vrhom pa so znamenite rozalske skale, ki so ponoči tudi razsvetljene.

Slovenska frakcija v globaškem občinskem odboru: Janez Hudl, Rajmund Greiner, Alojz Gregorič in Jože Fera.

Konstruktivna komunalna politika

V občinskem odboru sedi 15 oseb, od tega je šest socialistov, pet mandatarjev ÖVP ter štirje odborniki slovenske frakcije. Župan je od leta 1970 naprej socialist Albert Sadjak. Ker nobena frakcija nima absolutne večine, vlada v občinski sobi konstruktiven duh in prevladuje sodelovanje. — Pri izvolitvi župana je bilo potrebno kar štirikratno zasedanje, ker sta večinski stranki imei dogovore posebne vrste, od tega časa naprej pa je sodelovanje vsekakor zadovoljivo.

Letni redni proračun znaša skoraj 4 milijonov šilingov, izredni pa

1,6 milijonov. Največji projekt je trenutno gradnja nove ljudske šole, s katero so začeli spomladi in mislijo dokončati dela tako, da jo bodo odprii ob začetku šolskega leta 1979/80. Gradbena dela sama bodo stala 4,5 milijonov, ves projekt pa bo stal 14 do 15 milijonov. Pri podelitvi gradbenih del je predlagala slovenska frakcija, da bi poverili z njimi tvrdko, ki zaposluje tudi številne Globašane, a je s predlogom propadla. Gradbeno podjetje, ki sedaj gradi šolo, pa je — nenazadnje na podlagi argumentov slovenske frakcije — sedaj vendar zaposlilo več Globašanov.

Idila ob Lesičjakovem spomeniku v Globasnici

TV AVSTRIJA

1. PROGRAM

NEDELJA, 1. maja: 15.10 Vesela igra s petjem o brezposelni dramski igralki — 16.30 Kralj Tunix; predstava mladinskega gledališča — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Operni vodič; Marcel Prawy razlaga Mozartovo opero „Figarovo svatbo“ — 19.00 Avstrija v sliki v nedeljo — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki in kultura — 19.50 Šport — 20.15 Veseli dan ali Figarova svatba po Beaumarchaisovi (izgov. Bomaršejevi) komediji — prevedla Gerda Scheffel — 22.30 Šport — 22.40 Nočni izbor: O prostem človeku: Jura Soyfer — 23.10 Poročila.

PONEDELJEK, 2. maja: 9.00 Za ci-

cibane — 19.30 Igre odraslih: Igra in posel — 10.00 Francoščina (TV v šoli) — 10.30—12.05 Ob Donavi, kadar cveče vinska trta; šaloigra o malem dečku, ki išče novo mamo — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Živalski raji — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Šport v ponedeljek — 20.40 Pojoči teniški igralec Lance Lumsden (6) — 20.55 Nastop v Manhattanu: Slučaj samoobrambe? — 21.40 Poročila in šport.

TOREK, 3. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Fizika — 10.00 Analitične metode (TV v šoli) — 10.30—11.50 Vesela igra s petjem o brezposelni dramski igralki (ponovitev) — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pavel in Virginija (1) — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Predstavili bodo novega znanega pisatelja — 20.55 Pa-

norama — 21.55 Hiša na lepem kraju: Frontovec na dopustu — 22.40 Poročila in šport.

SREDA, 4. maja: 9.00 Živordeči avtobus — 9.30 Poljedelstvo danes — 10.00 Montafon (TV v šoli) — 10.30—12.00... in večno streljajo razbojniki; parodija o poskusu plašljivega krojača, da bi ustanovil razbojniško tolpo — 17.00 Bakrena gora; predstava lutkovnega gledališča — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Risanke z Adelheido — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Peter Pavel Rubens — 20.10 Polkovnik Redl; vohunstvo polkovnika Redla, vodje avstrijske obrambe, katerega so razkrinkali kot ruskega vohuna — 21.50 Poročila in šport.

ČETRTEK, 5. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Resna knjiga ali listi z datumi — 10.00 Na poti do združene Evrope (TV v šoli) — 10.30 Tretji; osamosvojitveni poskusi 35-letne ženske — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Kuhinja v televiziji — za materinski dan — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 18.55 Izložba — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki, kultura in šport — 20.00 Prevrtna komedija ali izmena dela; komedija v štirih dejanjih Franca Nabla — 21.50 Emmingerjevi (2) — 22.15 Poročila in šport.

PETEK, 6. maja: 9.00 Za cibane — 9.30 Hudobni ljudje nimajo nobenih pesmi — 10.00 Emil Nolde in ekspresionizem (TV v šoli) — 10.30 Klub seniorjev — 11.00—12.40 Kdo je spal v moji postelji?; šaloigra o lahkomišljenem televizijskem zvezdniku malo pred poroko — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Zwickelbach & Co.: Ime v zemljiški knjigi — 18.25 ORF danes — 18.30 MI — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas

v sliki, kultura in šport — 20.00 Oedinova linija; potop ladje Helen May — 21.00 Bojni čoln na reki Jangcekiang (2. del) — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 7. maja: 15.00 Potepuhi; spor zdravniške zakonske dvojice — 16.45 Pojoči teniški igralec Lance Lumsden (6) — 17.00 Poskušajte z nami? — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.25 ORF danes — 18.30 Heinz Conrads v soboto zvečer — 18.55 Prijetni dom — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko-aktualno — 19.30 Čas v sliki, kultura — 19.55 Šport — 20.15 Nedeljske zgodbe — 21.25 Šport — 21.35 Navihanci; vrsta šal, parodij in skečov z znanimi zvezdniki: Frankom Sinatrom, Deanom Martinom, Udo Jürgensom itd. — 22.25 Vprašanja kristjana — 22.40 Kmalu se bo zgodilo; kriminalna zgodba o starajočem se ženskarju, ki je svojo ženo poročil samo zaradi premoženja — 0.15 Poročila.

TOREK, 3. maja: 17.30 Kmetijstvo danes — 18.00 Angleščina — 18.30 (TV v šoli) — 20.00 Hiša mojih sinov; poljski televizijski film — 21.00 Koncert brazilskega kitarista — 21.35 Čas v sliki 2 in kultura — 22.10 Hokej: Posnetek iger: 8. : 5. in 7. : 6.

SREDA, 4. maja: 16.55 Za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: 3. : 2. — 19.25 Na poti do združene Evrope (TV v šoli) — 22.15 Čas v sliki 2 in kultura.

ČETRTEK, 5. maja: 17.30 Hudobni ljudje nimajo nobenih pesmi — 18.00 Ruščina — 10.30 Vstop prost — 19.30 Emil Nolde in ekspresionizem (TV v šoli) — 20.00 Slavnostna revija z mnogimi zvezdniki — 21.30 Čas v sliki 2 in kultura — 22.05 Hokej na ledu: Posnetek iger 5. : 7. in 6. : 8.

PETEK, 6. maja: 16.55 Za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Igra 1. : 3. — 19.25 Gost pri Gertrudi FuBenegger (TV v šoli) — 19.55 Hokej na ledu: Igra 2. : 4. — 22.15 Čas v sliki 2 in kultura — 22.50 High Chaparral: Ponovno jeza z El Lobom.

2. PROGRAM

NEDELJA, 1. maja: 18.00 Spotlight — 18.30 Iz ceylonske džungle v schönbrunnski živalski vrt — 19.30 Pošast; v angleškem jeziku z nemškimi podnaslovi — 20.00 Knjižni sejum — 20.15 Prizma — 22.05 Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu: Kanada — Romunija in Finska — Zvezna republika Nemčija.

PONEDELJEK, 2. maja: 16.55—19.23 Hokej: Združene države Amerike — Češkoslovaška — 19.30 Fizika — 20.00 Hiša na lepem kraju: Frontovec na dopustu — 20.55 Vstop prost — 21.40 Čas v sliki 2 — 22.10 Hokej: Švedska — Sovjetska zveza.

Zaposleni 26-letni fant, strojni inženir, mirnega značaja, čiste preteklosti ter s svojo hišo v Zeltwegu na gornjem Štajerskem, želi spoznati zaradi ženitve slovensko dekle veselega značaja in dobro gospodinjo.

Samo resne ponudbe pošljite „Našemu tedniku“ pod šifro: KOROŠKI CVET.

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 1. maja: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 2. maja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Iz ljudstva za ljudstvo (Pogovor s Kristino Špic v Štebnu pri Globasnici).

TOREK, 3. maja: 09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 4. maja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Lijak domislic in glasbe.

ČETRTEK, 5. maja: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Dr. P. Apovnik: Pravni nasveti za vsakogar (Sosesko pravo) — Jakob Aljaž.

PETEK, 6. maja: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

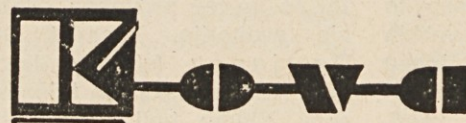
SOBOTA, 7. maja: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

KUPIJEM STANOVANJSKO HIŠO ALI STARO KMEČKO HIŠO NA DVOJEZIČNEM OZEMLJU.

Ponudbe pošljite prosim na uredništvo Našega tednika.

Možen je tudi najem. Koroški Slovenec, Rožan.

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h

po kuhinje!

PODJERBERK — ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

RUTAR CENTER MÖBEL+ELEKTRO

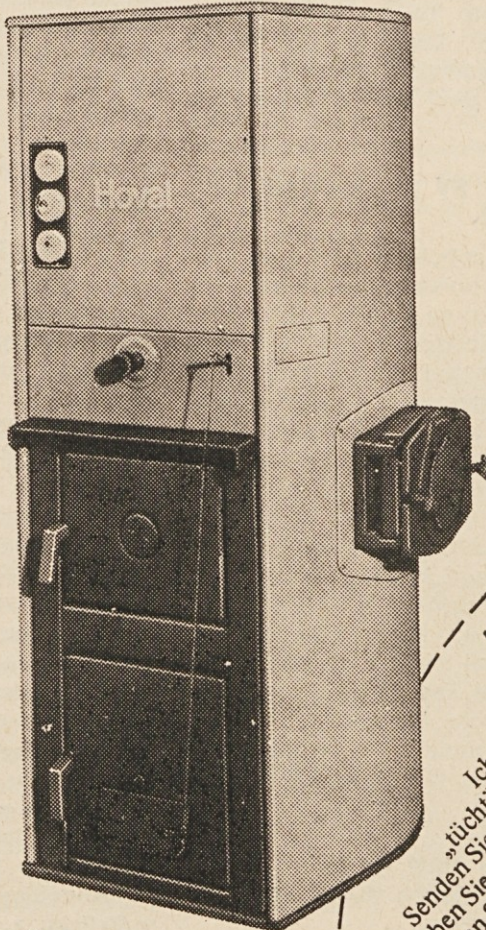
Soba za goste tridelna (omara z dvojnimi vrati, postelja in nočna omarica) S 2790.-

Darujte za tiskovni sklad!

...mein tüchtigster Kollege: Der Hoval TKU Doppelbrand -der Allesheizer

Tüchtig, weil er alles heizt, was gut und gerade preiswert ist, ob Öl, Kohle, Holz oder Gas. Und das jahrzehntelang. So stabil, leistungsstark und zukunftssicher, wie er gebaut ist, übersteht er mühelos auch härteste Beanspruchung. Seine Qualität macht, daß Sie sich mit HOVAL-Wärme wohl und sicher fühlen können.

Hoval heizt, was andere versprechen

Allesheizer-Kupon

Ich möchte mehr über den »tüchtigen« TKU Doppelbrand wissen. Senden Sie mir bitte ausführliches Prospektmaterial. Kleben Sie diesen Kupon bitte auf eine Postkarte und senden Sie sie an HOVAL, 1010 Wien, Erlinggasse 13.

Mein Name: _____

Meine Anschrift: _____

